

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm**Remiss av betänkandet Kompletterande regler om personuppgifts-
behandling på det arbetsmarknadspolitiska området (SOU 2012:4)**

I remissen framgår att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Rikssarkivet avgränsar sitt yttrande till att lämna allmänna synpunkter på förslag till lag om kompletterande aktörer och särskilda synpunkter på lagförslagets bestämmelse om utplånande av personuppgifter.

Rikssarkivet tillbakavisar utredningens förslag om en ny lag om kompletterande aktörer inklusive föreslagen bestämmelse om utplånande av personuppgifter. Rikssarkivet motiverar ställningstagandet med att det är olämpligt att en ny lag om behandling av personuppgifter kungörs, som avviker från den form och struktur som nu gällande lagar om behandling av personuppgifter i huvudsak följer. Rikssarkivet anser att utredningen istället enligt direktivet borde ha föreslagit de författningsändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, som bedöms nödvändiga och inte en helt ny lag.

7 Ny lag om kompletterande aktörer

Utredningen föreslår en ny lag om kompletterande aktörer med bl.a. argumentet att dessa ska kunna utföra sitt uppdrag under samma förutsättningar som Arbetsförmedlingen. Behandlingen av personuppgifter föreslås ske i en av Arbetsförmedlingen separat gentemot den arbetsmarknadspolitiska databasen tillhandahållen databas för kompletterande aktörer. Lagens syfte anges vara att skydda enskildas personliga integritet. Samtidigt framgår av lagförslaget att de kompletterande aktörernas behandling av personuppgifter ska få omfatta vissa känsliga personuppgifter i databasen som Arbetsförmedlingen endast får behandla manuellt (s. 171). Lagförslaget avviker från samtliga tidigare utfärdade s.k. registerlagar. Inte ens av benämningen framgår att lagen huvudsakligen avser en reglering av behandlingen av personuppgifter. Lagförslagets struktur och innehåll avviker på flera punkter från det som är brukligt. Ett exempel är att den för behandlingen av personuppgifter tydligt avgränsande beskrivningen av ändamål saknas.

Riksarkivet tillbakavisar förslaget om lag om kompletterande aktörer. Riksarkivet motiverar ställningstagandet med att förslaget ökar den asymmetri som flera offentliga utredningar i betänkanden under det senaste decenniet har kritiserat, när det gäller bristen på enhetlig struktur och innehåll i dessa författningar. Särskilt som en utredning (Dir. 2011:86) har i uppgift att utarbeta en generell modell för reglering av registerfrågor. Riksarkivets anser att en direkt olämplig sådan asymmetri är att en samhällelig verksamhet föreslås bedrivas med olika principer för integritetsskydd om den bedrivs offentligt eller privat. Enligt Riksarkivets mening befrämjar förslaget varken rättssäkerhet eller effektivitet, snarare tvärtom. Riksarkivet anser att en alternativ och mer rättssäker och effektiv lösning är att lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ändras, så att de kompletterande aktörernas personuppgiftsbehandling omfattas. Därmed kan den där reglerade arbetsmarknadspolitiska databasen (i juridisk mening) användas av samtliga aktörer inom området.

17 § förslaget till lag om kompletterande aktörer

Personuppgifter ska utplånas i databasen när de inte längre behövs för utförande av uppdraget, dock senast två år efter utgången av det år uppdraget för den offentliga arbetsförmedlingen har avslutats.

Förslaget till bestämmelse avviker från den som gäller enligt 16 § lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Där framgår i det första stycket att uppgifter om arbetssökande i en arbetsmarknadspolitisk databas ska gallras två år efter utgången av det år då behandlingen av uppgifterna har avslutats i ett ärende hos den handläggande myndigheten. I det andra stycket regleras att uppgifter som har avskiljts för statistikändamål ska gallras tio år efter avskiljandet. Slutligen i det tredje stycket framgår att regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om undantag från dessa gallringstider när det gäller bevarande av material för forskningens behov. Sådant material ska lämnas över till en arkivmyndighet. Enligt 21 § förordningen (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, får Riksarkivet meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om gallring i 16 § registerlagen för att uppgifter ska kunna bevaras för forskningens behov. Riksarkivet har meddelat sådana föreskrifter (RA-MS 2008:32).

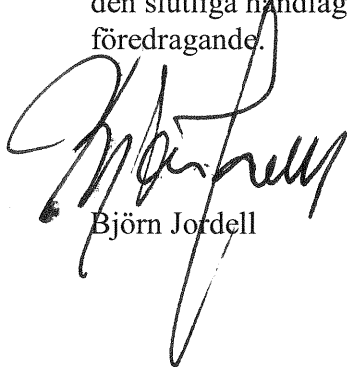
Personuppgiftslagen (1998:204) gäller enligt 4 § för sådana personuppgiftsansvariga som är etablerade i Sverige. Av grundläggande krav på behandlingen av personuppgifter framgår i 9 § första stycket i) att den personuppgiftsansvarige ska se till att personuppgifter inte bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. I 9 § tredje stycket framgår att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål under längre tid än som sagts i första stycket i. Personuppgifter får dock i sådana fall inte bevaras under en längre tid än vad som behövs för dessa ändamål.

I betänkandet förekommer olika tolkningar av personuppgiftslagens refererade bestämmelser. I den ena framförs att personuppgifter inte får bevaras längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet, därefter måste personuppgifterna avidentifieras eller utplånas (s. 136). I det andra fallet upprepas detta, men med tillägget att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål under längre tid (s. 176). Utredningen motiverar tidsfristen för utplåning med att den överensstämmer med den frist som gäller för Arbetsförmedlingen och att uppgifterna kan behövas om rätten till ersättning ifrågasätts (s. 176).

Riksarkivet tillbakavisar föreslagen bestämmelse med innebörden att personuppgifter i en samhällelig verksamhet förstörs utifrån olika principer, beroende på om den förekommer i offentligt eller privat bedriven verksamhet. Utredningens motivering för sitt förslag stämmer inte eftersom dels föremålet för gallringen uttrycks olika som i det ena fallet uppgifter om arbetssökande och i det andra fallet personuppgifter, dels att uppgifter i det ena fallet därutöver får bevaras för statistikändamål i tio år och får bevaras för forskningsändamål hos arkivmyndighet. Dessa förhållanden är ytterligare exempel på den asymmetri som lagförslaget får som konsekvens. Enligt Riksarkivets mening är det en samhällelig angelägenhet att uppgifter bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål eller forskningsändamål, med den möjlighet att bedöma uppgifternas autenticitet som den kontext de uppstod i möjliggör med bibehållen form. Förslaget omöjliggör därmed oberoende utvärdering av den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens bedrivande under olika huvudmannaskap. Därutöver anser Riksarkivet att det är viktigt att rättsläget i en offentlig utredning återges på ett korrekt sätt.

Beslutande i detta ärende har varit riksarkivarie Björn Jordell. Närvarande vid den slutliga handläggningen har även varit enhetschefen Håkan Lövsblad, föredragande.

Björn Jordell

Håkan Lövsblad